

חג הסיגד ה'תשפ"ב



אחי היקר! 50 יום לאחר יום הכיפורים מציינים היהודים יוצאי אתיופיה את "חג הסיגד". החג מסמל את חידוש הברית של יהודי אתיופיה עם עמנו ועם תורתנו. משמעות השם "סיגד" הוא סגידה והשתחוות ככתוב: "ויברך עזרא את ה' האלוהים ויענו כל העם אמן אמן במועל ידיהם, ויקודו וישתחוו לה' אפיים ארצה" (נחמיה ח', ה'ו-ה')

**השנה חל החג ביום חמישי כ"ט בחשוון
4.11.2021**



"חוק חג הסיגד", התקבל בכנסת ביום כ"ז בסיוון תשס"ח (30 ביוני 2008) והוא קורא למוסדות החינוך לציין חג זה באמצעות פעילות לימודית וחברתית.

בעבר, כשבני הקהילה חיו באתיופיה, החג החל בשעות הבוקר כיום צום, והציבור היה עולה אל הר הסמוך לכפר. בראש השיירה צעדו הקייסים, נושאים בידיהם את ספר "האורית" (ספר התורה), שבו כתובות התפילות בשפת "הגעז" (אתיופית עתיקה). הכוהנים קראו בספר התורה בעיקר בפרשות מעמד הר סיני והתפללו לשלום הקהילה, לבניית בית המקדש ולקיבוץ גלויות בירושלים.

חג הסיגד נחגג בכמה כפרים מרכזיים. אנשים שגרו במקומות רחוקים יצאו למסע שלפעמים ארך כמה ימים כדי להגיע לאותם הכפרים שצוין בהם חג הסיגד, כמו אַמְבוּפֶר במחוז גוּנְדֶר, בית מְהֶרְיָה במחוז תיגֶרָה, מְדֶרְרו ועוד.

בבוקרו של חג הסיגד היו המשתתפים **רוחצים ומיטהרים** בנחל קרוב לכפר שהחג נחגג בו **ולובשים בגדים לבנים**. כמו כן, הוכנו מאכלים לקראת הסעודה שתיערך בסופו של היום, לאחר הצום.

אחרי ההכנות התחילו אירועי היום המרכזיים. כאמור, חג הסיגד הוא יום של **צום** ובקשת סליחה. **החל מבוקר יום הסיגד ועד לסעודת הסיום, צמו המשתתפים בחג**. צום זה מבוסס על התיאור בספר נחמיה: "וביום עֶשְׂרִים וְאֶרְבָּעָה לַחֲדָשׁ הַזֶּה נֶאֶסְפוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל בְּצוֹם וּבְשָׂקִים וְאֶדְמָה עֲלֵיהֶם" (נחמיה ט, א). לפי המסורת, פרק זה מתאר את חג הסיגד הראשון.

המשתתפים, ובראשם הקסים שנשאו שמשיות צבעוניות, **הוציאו את ספרי האורית מבית התפילה של הכפר**. הוצאת הספרים לוותה בתפילות, שירים וקריאות שמחה. **מבית התפילה צעדו המשתתפים אל ההר**.

חלק מהעולים אל ההר נשאו אבן על גבם או על ראשם. אבן זו סימלה את כניעתם לפני האל ואת רצונם לבקש סליחה על חטאייהם. אבנים אלה הונחו במתחם שהקיף את הקסים בזמן התפילות והקריאות באורית על ההר.

שני טקסטים מרכזיים הוקראו מתוך התנ"ך: פרקים יט-כ בספר שמות, כדי להזכיר את הברית שנכרתה בין ה' ובין עם ישראל במתן תורה, ופרק ט בספר נחמיה, שם מתואר, לפי האמונה, חג הסיגד הראשון. את הקטעים קראו הקסים בשפת געז והם תורגמו עבור הקהל לאמהרית או תיגרינית.

בנוסף, נאמרו תפילות ובהן דברי הלל לה', בקשת סליחה ורחמים מה', כמיהה להגיע לירושלים ודאגה לשלומה של ירושלים. **במהלך התפילות נהגו המשתתפים לכרוע על ברכיהם ולהשתחוות**. היו משתתפים שנהגו להניח שטרות כסף ליד ספרי האורית, תרומה לקסים ותשלום נָדָר. מתן צדקה או תשלום נדר הוא מנהג מקובל אצל יהודי אתיופיה גם במועדים אחרים, מתוך אמונה שאין לבוא בידיים ריקות לבית ה', ככתוב בספר שמות כג, טו: "וְלֹא-יָרְאוּ פְנֵי רִיקָם", ובספר דברים, טז, טז: "וְלֹא יֵרָאֶה אֶת-פְּנֵי ה' רִיקָם". בתמורה לתשלום הנדר ביקשו האנשים בקשות שונות מהקסים: בריאות, פרנסה, זוגיות ועוד.

היו שנהגו לקיים את מנהג ה"אָמֶיִן" – פיזור זרעים של טף (סוג של חיטה) או שיבולי חיטה והזכרה של שמות הנפטרים. המאמינים קיוו שהציפורים יאכלו את הזרעים וכך ישאו את תפילותיהם לשמים. מנהג זה מקביל לתפילת "יזכור" שמקובלת בעדות נוספות.



השנה חל החג בכ"ט
בחשוון יום
חמישי(4/1121). בתום
התפילות נשא אחד הקסים
דרשה על חשיבות שמירת



הברית עם ה', בירך את העם על כך שהם מקבלים ומקיימים את הברית, ואיחל להם שיזכו להגיע לירושלים ולחגוג בה את חג הסיגד בשנה הבאה.

לאחר הדרשה ירדו המשתתפים מההר וצעדו בחזרה לבית התפילה. בעוד חלקו הראשון של היום הוקדש לתחינות, סליחות ובקשות מהאל, החלק השני של היום התמקד בשמחתם של המתפללים. המשתתפים שרו שירי שמחה וגאולה, ותקעו בקרנות לאות שמחה. המשתתפים נשאו תפילות והדגישו את הכמיהה לחזור לציון ולירושלים. בתפילות חזרו כמה פעמים הפסוקים: "וּכְאוּ צִיּוֹן כְּרָנָה" (ישעיהו נא, יא) ו"שְׂאֵי-סְבִיב עֵינֶיךָ וּרְאֵי כְּלֵם נְקֻצָּוּ בְּאוּ-לָךְ" (ישעיהו ס, ד) שני פסוקים אלו נאמרו על ידי הנביא ישעיהו וענינם גאולה ושיבה לציון בסופה של גלות בבל.

בסופה של הצעדה החזירו את ספרי האורית לתיבה, בליווי תפילות, ריקודים ושירה סביב בית התפילה.

לאחר שהוחזרה האורית לבית התפילה, נערכה **סעודה חגיגית**. לקראת הסעודה נאפו שני סוגי לחם: אינג'רה ודבו. בתחילת הסעודה בירכו הקסים על הדבו, פרסו אותו וחילקו למשתתפים. (מנהג זה מזכיר את הנוהג המקובל בקהילות יהודיות שונות בסעודות חג ושבת - ראש המשפחה מברך על הלחם, בוצע אותו ומחלק לסועדים). הסעודה לוותה בשירה, נגינה וריקודים (יש הטוענים שהריקודים נוספו בשלב מאוחר יותר). לאחר מכן, המשיכו המשתתפים לחגוג כל הלילה, בבתיהם או בבתי המארחים שלהם. בישראל ממשיכים יוצאי אתיופיה לחוג את החג, וצביונו מתגבש משנה לשנה. רבים מבני הקהילה עולים לירושלים מכל קצוות הארץ ומתכנסים בטיילת ארמון הנציב, שם מנוהל הטקס בידי הקייסים.

חג הסיגד ממשיך להיות חג מרכזי עבור עולי אתיופיה בישראל. כפי שבאתיופיה נהגו כל היהודים להגיע למקומות מרכזיים, כך בישראל מגיעים כולם לשני מקומות מרכזיים, שניהם בירושלים: טיילת "ארמון הנציב", ורחבת הכותל המערבי. המבוגרים ממשיכים לצום כמו באתיופיה, ורק הסעודה החגיגית בסוף היום אינה מתקיימת. בקרב הצעירים ההתייחסות שונה – רובם מגיעים למעין מפגש חברתי חווייתי, הם אינם צמים ואינם שמים דגש על משמעותו המקורית של החג.

אחי היקר! שים לב איזו מסורת עשירה ומיוחדת איזו עוצמה של געגועים לארץ ישראל, לירושלים עיר הקודש ולבית המקדש. מהיכן התחיל הגעגוע הזה? הוא התחיל מהאבא שקיבל מהסבא שקיבל מהאבא שלו שקיבל מהסבא שלו... עד שנלך אחורה בזמן נגיע לזמן בו כל עם ישראל עוד היה בארץ ישראל ובירושלים ולאחר מכן גלה ונתרחק מארצו ל 4 קצוות תבל לספרד לצרפת לרוסיה והונגריה... והגיע גם לאתיופיה.

שים לב כמה תפילות דמעות וכיסופים לירושלים וכל זה בשביל מה? בשביל שפה בארץ ישראל נאכל המבורגר וסטייק, נתלבש כמו באמריקה, נראה את הסרטים של הוליווד ונשב רגל **על**

רגל מול הטלוויזיה או הנייד, נענן ונשתה מלה או וודקה??? **לא.**

אנו עם סגולה ומטרתנו לחיות כיהודים יראי שמיים שמאירים את אור האמונה והמוסר, כיבוד הורים, אהבת האדם, עזרה לזולת, חסד, יושר, אמת, צדקה, לעולם כולו יש לנו שפה ותרבות שקבלנו בירושה מהר סיני עד היום.

השאלה האם נמשיך להיות חלק מהסיפור המדהים הזה או שנתנתק מהשרשרת... עם ישראל חי!

שלכם באהבה
הרב יהונתן סלומון
רב הכפר